

Zonhoven, 4 september 2009

O.C.M.W. Houthalen–Helchteren
Eefje Van Wortswinkel
Peerdekerkhofstraat 32

AANGETEKEND

3530 HOUTHALLEN-HELCHTEREN

Geachte,

**Betreft: - rusthuis Vinkenhof - Antonia Nouwens – val op 21/08/2009 met bovendienbreuk
- maandelijkse aftekenlijst zorgtaken niet aangepast aan zorgbehoefte**

Op 21/08/2009 omstreeks 6:30 uur in de morgen, kwam Antonia Nouwens (101) ten val op haar kamer in het rusthuis Vinkenhof. Zij liep daarbij ernstige verwondingen op en werd afgevoerd naar het ziekenhuis, waar een **bovendienbreuk en een ribfractuur** werden vastgesteld. Een operatieve ingreep werd uitgevoerd in het UZ Leuven en momenteel herstelt Tonia moeizaam. Naar aanleiding van dit ongeval willen wij hieronder een aantal opmerkingen kenbaar maken.

aan- en uitkleden door bijna 102-jarige zonder enige hulp

Een valpartij kan uiteraard overal en op elk tijdstip plaatsvinden. Maar zeker bij een bijna **102-jarige met een zeer beperkt gezichtsvermogen uit slechts één oog**, zullen de **evenwichtsoefeningen en soms meer moeizame bewegingen die gepaard gaan met het uit- en aankleden** (met inbegrip van ondergoed), alleszins een grotere en haast voorspelbare risicofactor inhouden, dan gewone bezigheden.

Wij vinden het daarom onbegrijpelijk dat, de maandelijkse aftekenlijst van toegekende zorgen, **geen enkele indicatie vermeldt aangaande enige hulp of toezicht** bij deze dagelijkse bezigheid. Gezien het tijdstip (6:30 uur 's morgens) en de plaats waar Tonia op haar kamer werd gevonden (tussen haar bed en de stoel waarop haar kleding lag) is het verband met haar val en het zich aankleden, bijna voor de hand liggend.

Zowel onze talrijke bezoeken in het rusthuis als onze dagelijkse telefonische contacten en haar veelvuldig logement in ons gezin, verschaffen ons voldoende voeling met Antonia, om **correct te kunnen inschatten wat, al dan niet, haar mogelijkheden zijn**. Althans weten wij uit ervaring, dat **enige hulp bij het aan- en uitkleden zowat noodzakelijk is**.

Wij menen te mogen verwachten dat ook de verantwoordelijke die instaat voor de aanpassingen van de maandelijkse aftekenlijst aangaande de toe te dienen zorgen, eveneens over voldoende voeling met de bewoners op zijn afdeling beschikt, om een adequate en aangepaste zorgverlening te garanderen.

geen aangepast maandblad m.b.t. zorgverlening

In tegenstelling tot de bevindingen van neurologe dr. De Klippel op 24/06/2005 wilde Antonia's hoofdverpleger haar reeds in 2004 overplaatsen naar een gesloten afdeling voor zwaar dementerenden. '**Tonia is zover afgegleden in haar dementie, dat ze ook de controle over urine en stoelgang verloren is**', althans volgens betreffend verslag.

In schril contrast, en nog steeds onder de bevoegdheid van dezelfde hoofdverpleger, **ontbreekt er 5 jaar later** (febr. 2009) aan de aftekenlijst m.b.t. de toe te dienen zorgen, **elke verwijzing naar enig toezicht of hulp bij een intiem (avond)toilet of begeleiding bij het aan- en uitkleden** 's morgens en 's avonds.

Het is bijzonder frappant dit te moeten vaststellen, gezien de eerdere argumentatie van deze hoofdverpleger in 2004.

Uit ervaring weten we ook dat niet enkel enige hulp bij het aan- en uitkleden noodzakelijk is, maar eveneens een **minstens dagelijkse controle van intieme hygiëne**, ondermeer omwille van een **licht spontaan urineverlies** gedurende de dag.

Noch ons uitdrukkelijk verzet in 2004 tegen de mutatie van Antonia naar een gesloten afdeling, nog de uitzonderlijke vaardigheden waarover deze eeuweling nog steeds beschikt, kunnen een ontkenning inhouden van aangepaste en specifieke zorgbehoeften van deze hoogbejaarde.

vaststellingen

Vooreerst wordt in de maandelijkse aftekenlijst m.b.t. de zorgtaken van het rusthuis Vinkenhof als indicatie voor de verpleegkundigen geen enkel gewag gemaakt van deze zorgverlening; ook konden we herhaaldelijk vaststellen dat een gebrek daaraan soms tot stuitende situaties leidde. Zo konden we o.m. herhaaldelijk vaststellen dat:

- > Tonia **2 broekies over elkaar droeg**
- > Tonia haar **broekie binnenstebuiten droeg**
- > we een **sterke urinegeur waarnamen op Tonia's kamer**, waarvan de oorzaak bleek te liggen in een **dagenlang niet ververs broekie**
- > Wanneer we recentelijk Tonia na een logement in ons gezin op een maandagmorgen terugbrengen naar het rusthuis, markeren we haar broekie met een stiftje aan de binnenzijde. Als we haar op woensdagnamiddag bezoeken, draagt ze **na 2,5 dag nog steeds hetzelfde gemerkt broekie...**
- > ook aan het aantal door Tonia gehamsterde verse broekies die 's avonds worden klaargelegd, merken we het ontbreken aan aandacht voor intieme hygiëne of hulp bij aan- en uitkleden
- > Tonia tijdens warm zomerweer (30°C) zat **te puffen in 2 van zweet doorweekte onderlijfjes**, waarvan een met lange mouwen onder haar jurk met korte mouwen. Ze klaagde daarbij van erge jeuk, waarbij ze vertelde zich tegen de deurstijlen te schuren om enig soelaas. Na verschoning van haar bezweet ondergoed en wasbeurt, was de jeuk verdwenen.
- > Tonia veelvuldig haar **nylon kousen als sjaaltje** aanwendt
- > Tonia veelvuldig haar **pruik achterstevoren** draagt
- > de **gebitscontainer van Tonia zich in een stinkende en onhygiënische toestand** bevond met talrijke sporen van etensresten

ontbreken van belangrijke medicatie op medicatielijst

Tonia heeft **nog slechts zicht uit één oog**. Het onbruikbare oog is door glaucoom dermate beschadigd, dat het gezichtsveld volkomen verdwenen is. Daarom is het uiterst belangrijk dat dat de **degeneratie van haar nog enige bruikbare oog gestabiliseerd wordt**, door de toediening van de oogdruppels **Timolol**. Bij onze regelmatige visites aan oogartsen (laatste 8/4/09) wijzen

deze specialisten steeds op de belangrijkheid van de toediening van Timolol, ter behoud van haar gezichtsveld in haar enige oog.

Reeds op de medicatielijst februari 2009 van Antonia ontbreekt de vermelding Timolol. En wanneer we omwille van Tonia's logement bij ons m.b.t. een bloedtransfusie, op 3/9/09 aan de verpleging de medicatie voor enkele dagen meevragen en erop wijzen dat de oogdruppels Timolol ontbreken, is deze medicatie blijkbaar nog steeds **niet toegevoegd aan de medicatielijst**. Een en ander betekent **dat Tonia al maanden deze belangrijke oogdruppels niet meer kreeg toegediend**.

Nochtans verwijst ondermeer het aan de verpleging overgemaakt advies van oogarts S. Demeer van 26/11/2007 de belangrijkheid van een blijvende toediening van Timolol en de medicatiefiche van Sint-Francisziekenhuis op 21/05/2008 eveneens dit gebruik. Wij begrijpen dan ook niet waarom deze medicatie na jaren plots werd stopgezet.

alarmknop

Niet enkel Tonia, maar eveneens talrijke medebewoners, **kennen het gebruik van hun alarmknop niet of onvoldoende**. De console waarop tevens de alarmknop is gemonteerd bevat 3 zowat gelijkaardige en moeilijk te herkennen symbolen, overigens in dezelfde kleur en uitvoering. Veel bewoners (waaronder Tonia) weten hun console meestal niet eens liggen of hun gezichtsvermogen is ontoereikend om het symbool op de console te herkennen. Tevens bestaat er ook een schroom om de alarmknop te gebruiken.

Een duidelijke en unieke (rode) markering van deze alarmknop die ten allen tijde beschikbaar dient te zijn, evenals een herhaaldelijk informeren aangaande het gebruik, is noodzakelijk.

personeelsbezetting ontoereikend?

Toe te dienen zorgen dienen in de maandlijst te zijn opgenomen en zullen een referentiepunt vormen, waaraan de zorgverstrekkers gehouden zijn. Dat deze maandlijst niet is aangepast aan de zorgbehoefte van een bewoner, valt niet onder de verantwoordelijkheid van het verplegend personeel, wiens inzet wij bijzonder waarderen.

Het lijkt ons dat de **personeelsbezetting laag is en de werkdruk hoog** is. Zeker tijdens de 'spitsuren' 's morgens en 's avonds zal er voor de uitvoering van enige extra zorgverlening of individuele aandacht die vreemd is aan de maandlijst, geen ruimte overblijven. Ook stelden wij met regelmaat vast er o.m. tijdens bepaalde uren van de dag en bv gedurende het weekend, **slechts één verzorgende en geen enkele verpleegkundige aanwezig** was op de afdeling niveau 1, met 38 bewoners.

Ook diende regelmatig **hulp van andere afdelingen te worden ingeroepen**, met als gevolg een tijdelijke (en risicovolle?) onderbezetting aldaar.

Wachttijden om 's avonds met bewoonster binnen te raken in het rusthuis konden oplopen tot een **kwartier na aanbellen of de deur ging pas open na een telefonisch verzoek** via een gelukkig bij de hand hebbende gsm (zoals bv. op 8/8/09 om 9:30 uur).

weigering zorgdossier

Ook uit dit schrijven zal blijken dat een inzage/afschrift van het zorgdossier door de vertegenwoordiging van de bewoner belangrijk kan zijn. Referentie- of vergelijkingspunten kunnen hiaten in de zorgverlening naar voren brengen. Dat daarvoor noodgedwongen gerechtelijke procedures dienen opgestart, is bijzonder jammerlijk en getuigt geenszins van ontvankelijkheid of transparantie aangaande het beleid...

Met achting,

Herman Bielen

Hildegard Cornelissen

vertegenwoordiger en vertrouwenspersonen Antonia Nouwens